FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea Babeş-Bolyai
1.2 Facultatea	Litere
1.3 Departamentul	Etnografie şi Antropologie Maghiară
1.4 Domeniul de studii	Studii culturale
1.5 Ciclul de studii[1)]	Licenţă
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Studii culturale

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Antropologie economică							
2.2 Titularul activităţilor de curs				Szabó Árpád Töhötöm				
2.3 Titularul activităţilor de seminar/ laborator/ proiect				Szabó Árpád Töhötöm				
2.4 Anul de studiu	2013/ 2014	2.5 Semestrul	II.	2.6 Tipul de evaluare	Examen	2.7 Regimul disciplinei	Conţinut[2)]	DS
							Obligativitate[3)]	DI

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	**4**	din care: 3.2 curs	**2**	3.3 seminar/ laborator/ proiect	**2**
3.4 Total ore din planul de învăţământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/ laborator/ proiect	28
Distribuţia fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					35
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					35
Pregătire seminarii/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii şi eseuri					20
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activităţi.....					0

3.7 Total ore studiu individual	94
3.8 Total ore pe semestru	150
3.9 Numărul de credite[4)]	6

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competenţe	•

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 de desfăşurare a cursului	• Sală echipată cu calculator, proiect, tablă
5.2 de desfăşurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	• Sală echipată cu calculator, proiect, tablă

6. Competenţe specifice acumulate

Competenţe profesionale	• C1.1. Utilizarea cunoştinţelor de bază ale unei ştiinţe umaniste sau sociale, precum si a principiilor generale ale interdisciplinaritãsii • C2.2. Explicarea prin contextualizare multiplă a faptelor culturale • C4.2. Determinarea importanţei teoriilor etnologice în context istoric şi a impactului lor asupra culturii umane • C6.2. Utilizarea cunoştinţelor de bază referitoare la procesul de aculturaţie pentru interpretarea unor situaţii sociale concrete în contextul globalizării • C4.3. Definirea, descrierea si rezolvarea de principiu a problemelor etnologice în raport cu alte discipline umaniste • C1.4. Evaluarea utilităţii conceptelor şi a metodelor specifice unei ştiinţe umaniste sau sociale pentru interpretarea unor fapte sau fenomene culturale • C1.5. Analiza interdisciplinară a unui concept socio-cultural

Competenţe transversale	• C.1. Utilizarea aparatului conceptual şi metodologic de bază al unei ştiinţe umaniste sau sociale şi a mecanismelor de integrare a contribuţiilor diverselor discipline sociale şi umaniste într-o abordare interdisciplinară, riguroasă logic şi conceptual • C.2. Analiza din perspective multiple (retorică, de conţinut, contextuală etc.) a faptelor culturale de diverse niveluri şi provenienţe (creaţii artistice, discursuri publice, cultură de masă, culturi şi sub-culturi comunitare) • C.4. Identificarea, analiza și clasificarea fenomenelor culturale cu relevanță etnologică în contexte multiple (local, regional, național, global)

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Scopul disciplinei este de a introduce studenţii în analiza proceselor de economie cotidiană prin exemple istorice şi recente, precum şi a arăta schimbările continue ale relaţiilor dintre natură–om–cultură.
7.2 Obiectivele specifice	• Concepte de bază legate de economia ţărănească: economia arhaică şi productivă (şi în mai mică măsură consumul, mai ales: alimentaţia), procese caracteristice • Prezentarea tradiţiilor de producţie ale popoarelor din Europa de Est în context istoric şi European, având în vedere relaţiile dintre aşezământe şi alimentaţie • Prezentarea activităţilor economice, în special problemelor recente legate de activităţile economice în contextul producţiei gospodăreşti şi agricultura industrială • Prezentarea schimbării alimentaţiei, şi analiza critică a acestor procese

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
Ideea economicului, locul ei în sistemul culturii	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	
Relaţia dintre economie, societate şi cultură	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	
Probleme adaptării ecologice şi economia	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	
Rolul tehnicii, prima revoluţie agrară	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	
Economie ţărănească şi utilizarea pământului în Bazinul Carpatic.	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	
Tehnici, maşini şi unelte noi în agricultură. A doua revoluţie agrară	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	
Locul şi rolul culesului din natură în economie	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	
Pescuitul şi vânătoarea ca zone de frontieră, rolul lor în economia ţărănească	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	
Creşterea animalelor, tipuri de păstorit	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	
Între cules şi producţie agricolă: pomicultura şi viticultura	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	
Cerealele şi sisteme mari istorice-ecologice-regionale în cultivarea cerealelor	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	
Plante şi culturi din Lumea Nouă. Răspândirea porumbului şi cartofului în Europa	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	
Autarhia şi producţia de marfă, întreprinzătorii în economia rurală. Producţia de legume	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	
Noi tendinţe în producţia alimentară, protecţia mediului şi agricultura industrială	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	

Bibliografie

Bibliografie obligatorie

BRAUDEL, Fernand: *Anyagi kultúra, gazdaság és kapitalizmus XV–XVIII. század*. *A mindennapi élet struktúrái: a lehetséges és a lehetetlen*. Gutta Kiadó, Budapest, 2004. (de más kiadásban is elérhető)
GUNDA Béla: *Ethnographica Carpatica.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1966.
FÉL Edit – HOFER Tamás: *Arányok és mértékek a paraszti gazdálkodásban*. Balassi Kiadó, Budapest, 1997.
HOFFMANN Tamás: *Európai parasztok. A munka*. Oriris Kiadó, Budapest, 1998.
KISBÁN Eszter: Táplálkozáskultúra. In: Füzes Endre – Kisbán Eszter (szerk.): *Magyar Néprajz* IV. *Életmód*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1997, 417–583.

MONTANARI, Massimo: *Éhség és bőség. A táplálkozás európai kultúrtörténete*. Atlantisz Könyvkiadó, Budapest, 1996.
SZILÁGYI Miklós (szerk.): *Magyar Néprajz* II. *Gazdálkodás*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2001.

Bibliografie recomandată

ANDRÁSFALVY Bertalan: *A Duna mente népének ártéri gazdálkodása*. Ekvilibrium Kiadó, h. n. 2007.
BALASSA Iván: *A magyar kukorica*. Akadémiai kiadó, Budapest, 1960.
BALASSA Iván: *Az eke és a szántás története Magyarországon.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1973.
BALASSA Iván: *Tokaj-Hegyalja szőleje és bora*. Tokaj, 1991.
BALOGH István: A paraszti gazdálkodás és termelési technika. In: Szabó István (szerk.): *A parasztság Magyarországon a kapitalizmus korában*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1972. 349–428.
BOVÉ, José – DUFOUR, Francois: *A világ nem eladó. Parasztok a „korcs-étel" ellen*. Magus Design Stúdió Kft., 2002.
CSOMA Zsigmond: A hagyományos gazdálkodási kép és az etnikai azonosságtudat a Kárpát-medencében. 18–19. század. In: Keszeg Vilmos (szerk.): *Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve* 1. Kolozsvár, 1992. 7–23.
ÉGETÕ Melinda: *Az alföldi paraszti szőlőművelés és borkészítés története a középkortól a múlt század közepéig.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1993.
FÜZES Endre: *A gabona tárolása a magyar parasztgazdaságokban.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1984
KÓSA László: A burgonya Magyarországon. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1980
KOTICS József: Okszerű méhészet – paraszti polgárosulás. *Ethnographia* 1993. CIV. 435–442.
SZILÁGYI Miklós: *A népies halászat, vadászat és gyűjtögetés lexikona*. Debrecen, 2008.
VARGA Gyula: A parasztgazdaság munkaeszközei. In: Szabó István (szerk.): *A parasztság Magyarországon a kapitalizmus korában*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1972. 267–348.
VIGA Gyula: *Tevékenységi formák és a javak cseréje a Bükk-vidék népi kultúrájában*. Herman Ottó Múzeum, Miskolc, 1986.
WELLMANN Imre: Közösségi rend és egyéni törekvések a 18. századi falu életében. *Történelmi Szemle*, 3. 1980. 376–449.

8.2 Seminar/ laborator/ proiect	Metode de predare-învăţare	Observaţii
Principiile economice, reciprocitate, redistribuţie, piaţă	Analiză de texte, întrebări, dezbatere	
Reciprocitate şi darul în economie	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbatere	
Punctele de vedere ale antropologiei ecologice în studierea economiei	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbatere	
Schimbarea economiei tribale prin efecte externe. Ramuri economice în Africa de Est	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbatere	
Gospodăria ţărănească şi unitatea de bază: lotul ţărănesc. Formarea şi funcţionarea loturilor	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbatere	
Comunitate şi individualism în producţia ţărănească: rolul sălaşelor. Formarea sistemului de sălaşe şi importanţa acestora	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbatere	
Funcţionarea gospodăriei ţărăneşti în timpul capitalismului	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbatere	
Muncile agricole şi principala resursă a gospodăriei: corpul uman	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbatere	
Relaţiile dintre gospodăriile ţărăneşti, forme de cooperare, împrumutul de muncă, claca	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbatere	
Situaţia ţărănimii din România în timpul capitalismului între tradiţionalism şi economia de piaţă.	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbatere	
Economia ţărănească sub presiunea puterii, forme de rezistenţă	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbatere	
Posibilităţi de categorizare ale gospodăriilor ţărăneşti. Condiţiile interne şi externe ale producţiei înainte şi după socialism.	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbatere	
Proprietate şi reprivatizare. Ţigani şi maghiari în noua economie rurala	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbatere	
Antreprenorii în zonele rurale, de la economia ţărănească la economia de piaţă. Agricultură şi cultura antreprenorială	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbatere	

Bibliografie

ERIKSEN, Thomas Hylland: Csere. (ebből a következő alfejezetek: Bevezetés, A gazdaság mint a társadalom totális része, Az ajándék mint totális társadalmi jelenség, Potlatch, reciprocitás és hatalom, Az elosztás formái, A pénz) In: uő. *Kis helyek – nagy témák. Bevezetés a szociálantropológiába*. Gondolat Kiadó, Budapest. 2006. 225–236.
SERVICE, Elman R.: Technika és gazdaság In: Service, E. R. – Sahlins, M.D. – Wolf, E.R.: *Vadászok, törzsek, parasztok.* 17–35.
MAUSS, Marcel: Tanulmány az ajándékról. (I. és II. fejezet) In: *Szociológia és antropológia.* Osiris Kiadó, Budapest, 195–283.
STEWARD, Julian: A kulturális ökológia fogalma és módszerei In: Bohannan, Paul – Glazer, Mark (szerk.): *Mérföldkövek a*

kulturális antropológiában. Panem, Budapest, 1997, 439–456.
SÁRKÁNY Mihály: Kulturális ökológia – távlatok és korlátok In: *Kalandozások a 20. századi kulturális antropológiában*. L'Harmattan, Budapest 2000. 31–43.
SÁRKÁNY Mihály: Kávé és földtulajdon a kikujuknál. In: Hála József – Szarvas Zsuzsa – Szilágyi Miklós (szerk.): *Számadó. Tanulmányok Paládi-Kovács Attila tiszteletére*. Budapest, 2001. 171–177.
RÉGI Tamás: Észak-kenyai nomadizmus a 21. században. Paló példája. *Tabula*. 2005. 8. (1.) 71–90.
SZABÓ István: Az üzemegység, a telek. A falu gazdasági egysége. In: *A középkori magyar falu*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1969. 9–77.
RÁCZ István: A tanyarendszer kialakulása. In: Pölöskei Ferenc – Szabad György (szerk.): *A magyar tanyarendszer múltja*. Akadémiai Kiadó, Budapest. 97–148.
BALOGH István: Egy tőkés tanyás gazdaság a 19. század második felében. In: Pölöskei Ferenc – Szabad György (szerk.): *A magyar tanyarendszer múltja*. Akadémiai Kiadó, Budapest. 272–312. .
MOHAY Tamás: Földművelés. Állattartás. Vásár, piac, forgalom. In: Egy naplóíró parasztember élete és gazdálkodása a 20. század első felében Ipolynyéken. Dissertationes Ethnographicae 8. Budapest, 1994. 74–137.
FÉL Edit – HOFER Tamás: Munka. Munkakörök nem és kor szerint. Elemi munkaszervezetek. Egy-egy gazdaság munkaerő-szükséglete. Gazdálkodás a fizikai erővel. A munka adagolása. A családi munkaszervezet működése. In: *Arányok és mértékek a paraszti gazdálkodásban*. Balassi Kiadó, Budapest, 1997. 144–169. és 184–190.
MOHAY Tamás: Munka- és üzemszervezet. Munkák a saját gazdaságban. In: *Egy naplóíró parasztember élete és gazdálkodása a 20. század első felében Ipolynyéken*. Dissertationes Ethnographicae 8. Budapest, 1994. 138–146.
SZABÓ Á. Töhötöm: Együttműködési formák falun: történeti összefüggések és változások. In: Jakab Albert Zsolt – Keszeg Vilmos – Szabó Á. Töhötöm (szerk.): *Kultúrakutatások és értelmezések*. BBTE MNAT – KJNT, 2008. 223–250.
FÉL Edit – HOFER Tamás: Munka. Az idegen munkaerő biztosításának módjai. Munkavállalás. Munkacsere és segítségmunka. In: *Arányok és mértékek a paraszti gazdálkodásban*. Balassi Kiadó, Budapest, 1997. 169–183.
MOHAY Tamás: Munka- és üzemszervezet. Másoknak végzett munkák. In: *Egy naplóíró parasztember élete és gazdálkodása a 20. század első felében Ipolynyéken*. Dissertationes Ethnographicae 8. Budapest, 1994. 146–153. .
SCOTT, James C.: Az ellenállás hétköznapi formái. Replika, 1996. 109–130.
KÁPOLNÁSI Zsolt: Kollektivizálás Székelybethlenfalván. In: Bárdi Nándor (szerk.): Autonóm magyarok? Székelyföld változása az „ötvenes" években. Pro-Print Könyvkiadó, Csíkszereda, 2005. 149–174.
KOTICS József: Gazdálkodói mentalitás és paraszti polgárosodás. Egy régióvizsgálat tanulságai. In: uő. *Mások tekintetében*. Miskolc, 2001. 109–153., különösen a 109–126. és 134–149. oldalak.
OLÁH Sándor: Gazdálkodásmód és életvitel valamint A székelyföldi agrártermelés társadalmi feltételei 1989 után. In: uő. *Falusi látleletek*. Csíkszereda, 2004. 25–32. és 128–138.
OLÁH Sándor: Gazdasági kapcsolatok cigányok és magyarok között egy székely faluban. In: Gagyi József (szerk.): *Egy más mellett élés. A magyar–román, magyar–cigány kapcsolatokról*. Pro-Print Könyvkiadó, Csíkszereda, 1996. 225–246.
SZUHAY Péter: (Utó)parasztosodó törekvések a szendrőládi romák körében. In: Schwarz Gyöngyi – Szarvas Zsuzsa – Szilágyi Miklós (szerk.): *Utóparaszti hagyományok és modernizációs törekvések a magyar vidéken*. MTA Néprajzi Kutatóintézet – MTA Társadalomkutató Központ, Budapest, 2005. 59–74.
OLÁH Sándor: Vállalkozók falun. *Korunk* 2006. XVII/6. június, 28–41. és Falusi vállalkozók életmódja. Idő-, pénz- és anyaggazdálkodás. *Korunk* 2006. XVII/11. november, 31–37.
SÁRKÁNY Mihály: Vállalkozók Varsányban: mezőgazdaság és azon túl a nagyvilág. In: Schwarz Gyöngyi – Szarvas Zsuzsa – Szilágyi Miklós (szerk.): *Utóparaszti hagyományok és modernizációs törekvések a magyar vidéken*. MTA Néprajzi Kutatóintézet – MTA Társadalomkutató Központ, Budapest, 2005. 37–46.

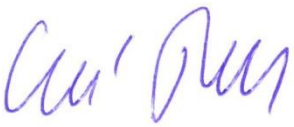
9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţilor epistemice, asociaţilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

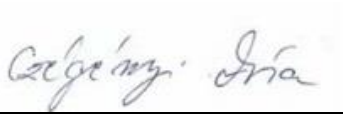
Disciplina a fost concepută în concordanţă cu curiculele departamentelor de etnologie-antropologie din universităţile din Debrecen, Szeged, Pécs, Budapest, totodată are ca scop ca studenţii să însuşească capacităţi de analiză generală individuală care să le ajută pe parcursul carierei în diferite instituţii şi locuri de muncă

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Parcurgerea şi însuşirea materialului, prezentarea critică	Examen şi întrebări în cadrul cursurilor	50%
10.5 Seminar/ laborator/ proiect	Parcurgerea şi însuşirea materialului	Examen	30%
	Teste în cursul seminarelor	Evaluarea muncii studenţilor	20%
10.6 Standard minim de performanţă			
• Însuşirea conceptelor de bază • Capacitatea de prezentare individuală şi evaluarea critică a proceselor majore • Capacitatea analizei şi interpretării fenomenelor economice			
•			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	Semnătura titularului de curs practic
09.04.2020	Lect. univ. dr. SZABÓ Á. Töhötöm 	Lect. univ. dr. SZABÓ Á. Töhötöm 	

Data avizării în departament	Semnătura Directorului de Departament
16.04.2020	Lect. univ. dr. SZABÓ Á. Töhötöm 

Data avizării la Decanat	Semnătura Prodecanului responsabil	Ştampila facultăţii
30.04.2020	Lect. univ. dr. CZÉGÉNYI Dóra 	

Notă:

1) Ciclul de studii - *se alege una din variantele:* Licenţă/ Master/ Doctorat;

2) Regimul disciplinei (conţinut) - *pentru nivelul de licenţă se alege una din variantele:* **DF** (disciplină fundamentală)/ **DD** (disciplină din domeniu)/ **DS** (disciplină de specialitate)/ **DC** (disciplină complementară);

3) Regimul disciplinei (obligativitate) - *se alege una din variantele:* **DI** (disciplină obligatorie)/ **DO** (disciplină opţională)/ **DFac** (disciplină facultativă);

4) Un credit este echivalent cu 25 – 30 de ore de studiu (activităţi didactice şi studiu individual).